

Rajamäki ym.: Ehdotus laiksi kalastuslain muuttamisesta*Eduskunnalle***ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Aloitteessa ehdotetaan, että vavalla ja vieheellä tapahtuvaa koukkukalastusta varten säädetään kalastuspiirikohtainen koukkukalastusmaksu. Ehdotuksen mukaan tällaisen nk. lääni-

kohtaisen viehekortin lunastanut henkilö voi vapaasti kalastaa kyseisen kalastuspiirin alueella. Koukkukalastusmaksu korvaa myös nykyisen pilkintämaksun.

PERUSTELUT

Onkiminen, pilkkiminen ja muu koukkukalastus vavalla ja vieheellä ovat Suomessa yleisimmät virkistyskalastustavat. Niiden harrastajia on kautta maan ja kaikissa yhteiskuntaryhmissä. Vesiemme talouskalaston hyödyntämisessä näillä kalastustavoilla on jonkin verran merkitystä, mutta suurin merkitys niillä on ihmisten virkistytymiselle luonnossa. Vapakalastajien kalansaaliit eivät harrastajajoukoista huolimatta yllä lähellekään verkoilla yms. passiivisilla kalastusvälineillä saatuja saalismääriä. Kymmenisen vuotta voimassa olleen pilkintäkalastusjärjestelmän laajentaminen ja koko vapakalastusjärjestelmän muokkaaminen on nyt tullut ajankohtaiseksi. Kalastavien kansalaisten oikeutetut odotukset, jotka ovat purkautuneet adresseina, korttikampanjoina, yhteydenottoina jne., edellyttävät pilkintämaksujärjestelmän korvaamista koukkukalastusjärjestelmällä. Samoin muutoksia on tehtävä kalastajien veronluonteisen kalastushoitomaksun perusteisiin.

Onkiminen ja pilkkiminen voidaan hyvin sallia kansalaisille jokamiehen oikeuksiin verrattavana yleiskalastusoikeutena, sillä vesistöjemme kalavarat ja kalaveden omistajien edut eivät onkijoiden ja pilkkijöiden kalastamisesta vaarannu. Rehevöityneiden vesiemme kalaston hyödyntäminen on tavallaan vähäinen osa vesien suojelutyötä, jolla vesistöistä poistetaan sinne mm. maataloudesta valuvien ravinteiden aiheuttamaa kuormitusta. Näiden kalastusmuotojen

yli 18-vuotiailta harrastajilta ei ole myöskään aihetta kerätä erityistä kalastajaveroa eli kalastushoitomaksua, sillä niin korvamerkitty tämä vero ei ole, että se koituisi juuri tämän kalastajaryhmän hyväksi.

Yhteiskunnan panokset vesiemme kalaston muodostaman luonnonvaran määrälliseen ja laadulliseen ylläpitoon esimerkiksi ympäristönsuojelun, vesiensuojelun ja kalavesien kunnostuksen ja hoidon aloilla ovat niin huomattavat, että niistä hyötyminen ei saa olla vain kalavesien omistajien etuoikeus. Laajentamalla kansalaisten maksullisia yleiskalastusmahdollisuuksia voidaan vesiemme kalaston muodostaman luonnonvaran hyödyntämiseen perustuvia virkistyskalastusmahdollisuuksia lisätä vaarantamatta liiemmälti kalavesien omistajien tehokkaiden kalastusmenetelmien käyttöä. Valtion toimesta kerätty maksuthan tässä järjestelmässä palauteaan lyhentämättöminä kalavesien omistajille.

Pilkintämaksujärjestelmän korvaaminen koukkukalastusmaksujärjestelmällä on kansalaisten vapakalastusmahdollisuuksia lisäävä toimenpide, jonka edellytykset pohjaavat vesiemme kalaston muodostamaan uudistuvaan luonnonvaraan. Vesialueiden omistajat saisivat kertyvistä varoista varmasti heille riittävän ja panostukseen nähden oikeudenmukaisenkin tulon. Vesialueiden omistajille ja kalastusoikeuksien haltijoille mahdollisesti koituvat haittavaikutukset, jotka kohdistuvat kestäväen käytön mukaiseen

kalakantojen hyödyntämiseen tai rajallisilla ja hoidetuilla vesialueilla kuten pikkujärvissä ja koski- ja virta-alueilla tapahtuvaan intensiiviseen kalavesien käyttöön ja hoitoon, voidaan estää esim. nykyisen kalastuslakimme 10 §:n ja 11 §:n säännösten mukaisin toimenpitein. Edelleen pilkintämaksujärjestelmän lailla voidaan alle 18-vuotiaat koukkukalastusjärjestelmässään vapauttaa kalastamaan maksuja suorittamatta. Nyt olisi myös mahdollisuus antaa yli 65-vuotiaille eläkeläisille, joiden joukkoon kuuluu pääosa sotiemme veteraaneista, heidän vuosikausia odottamansa — mm. monien maa- ja metsätalousministerien katteettomasti lupaama — alle 18-vuotiaiden oikeuksiin verrattava maksuton koukkukalastusoikeus. Mahdotonta ei kai olisi myöskään heidän vapauttamisensa veron-

luonteisen kalastuksenhoitomaksun suorittamisvelvollisuudesta kokonaan alle 18-vuotiaiden lailla.

Lakialoitteen tarkoittaman järjestelmän toteuttamisessa on myös kiinnitettävä huomiota niiden kalastusta harrastavien asemaan, jotka asuvat useamman läänin läheisyydessä esimerkiksi porrastamalla koukkukalastusmaksu.

Suomessa on vihdoin purettava vallitsevaa voimakasta metsästyksen ja kalastuksen kytkentää vesi- ja maa-alueiden omistukseen sekä väestöryhmien tarpeettoman kovaa vastakkainasetelua.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kalastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/82) 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 2 momentti, 88 §:n 1 momentti, 89 § ja 90 §:n 2 momentti näin kuuluviksi:

8 §

Sen lisäksi, mitä 6 §:n 1 momentissa ja 7 §:n 1 momentissa on säädetty kalastamisesta yleisellä vesialueella, on jokaisella Suomessa muutoin kuin tilapäisesti asuvalla henkilöllä oikeus harjoittaa onkimista ja pilkkimistä kaikilla vesialueilla lukuunottamatta lohi- tai siikapitoisten vesistöjen koskia ja virtapaikkoja sekä niitä vesialueita, joilla kalastaminen on muun säännöksen nojalla kielletty. Mitä tässä momentissa on sanottu onkimisesta ja pilkkimisestä, ei kuitenkaan koske kilpailuja tai muita vastaavia järjestettyjä tilaisuuksia, vaan niitä varten on saatava kalastusoikeuden haltijan lupa.

9 §

Koukkukalastusta vavalla ja vieheellä saa kalastuspiirin alueella 8 §:n 1 ja 4 momentissa mainituin poikkeuksin harjoittaa henkilö, joka on suorittanut tähän kalastukseen mainitulla alueella oikeuttavan koukkukalastusmaksun. Alle 18-vuotiaalla ja yli 65-vuotiaalla on kuitenkin oikeus koukkukalastusmaksua suorittamat-

ta harjoittaa koukkukalastusta vavalla ja vieheellä kaikkien kalastuspiirien alueella. Mitä tässä momentissa on sanottu koukkukalastuksesta vavalla ja vieheellä, ei kuitenkaan koske kilpailuja tai muita vastaavia järjestettyjä tilaisuuksia, vaan niitä varten on saatava kalastusoikeuden haltijan lupa.

88 §

Jokaisen kahdeksantoista vuotta täyttäneen henkilön, joka harjoittaa kalan tai ravun pyyntiä, tulee vuosittain suorittaa valtiolle kalastuksenhoitomaksu. Tämä ei kuitenkaan koske sitä, joka harjoittaa onkimista ja pilkkimistä edellä 8 §:n 1 momentissa säädettyllä tavalla.

89 §

Edellä 9 §:ssä mainitun koukkukalastusmaksun suuruus määrätään valtioneuvoston päätöksellä ottaen huomioon, että maksu saa olla korkeintaan puolitoista kertaa 88 §:ssä mainitun kalastuksenhoitomaksun määrä lisättynä maksun kannosta aiheutuvilla kustannuksilla.

Koukkukalastusmaksuista kertyneet tulot

jaetaan kokonaisuudessaan kalastusalueille, joiden tehtävänä on jakaa varat edelleen kalastuskunnille ja vesialueen omistajille. Varojen jaossa on otettava maa- ja metsätalousministeriön vahvistaman pistelaskuperustan mukaisesti eri vesialueille osoitettavia varoja laskettaessa huomioon kyseessä olevan kalaveden pinta-ala ja siihen kohdistunut koukkukalastusmaksuun perustuvan kalastuksen rasitus.

90 §

— — — — —
Todistukseksi koukkukalastusmaksun suorittamisesta maksaja saa koukkukalastuskortin, josta on voimassa, mitä kalastuskortista on 1 momentissa säädetty.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1993.

Helsingissä 15 päivänä toukokuuta 1992

Kari Rajamäki
Erja Lahikainen
Reijo Laitinen
Maija Rask
Matti Luttinen

Reijo Lindroos

Timo Roos
Johannes Koskinen
Arja Ojala
Leena Luhtanen
Pertti Paasio

Mikko Rönholm
Ulpu Iivari
Pentti Lahti-Nuuttila
Lauri Metsämäki
Jouko Skinnari

Jouni Backman

